

PÄÄLLEKKÄISPIIPPUINEN METSÄSTYSASE Finnclassic 512S

Valmet aloitti päällekkäispiippuisten haulikkojen valmistuksen Leijona-haulikolla. Sen esikuvana oli ranskalainen Damon Petrik -tehtaan haulikko. Leijonasta tehtiin jatkokehitelmiä, jotka lopuksi johtivat 412- ja 412S-vaihtopiippuiseen aseeseen, jota varten valmistettiin sekä haulikkopiippupareja, haulikkorihlapiippuja ja kaksoisluodikkopiippuja.

Kotimaisen aseellisuuden taloudellisesti vaikeina vuosina 1980-luvulla yhdistettiin lopulta Sako Oy Riihimäellä ja Tikkoski Oy Tikkoskella. Muutaman vuoden viiveellä Nokia ja Valmet yhdistivät nämäkin asetehtaat Sako-Valmet

Ase on vanha tuttu useimmille suomalaisille metsämiehille. Sen tarina alkoi Keski-Suomesta, Valmetin asealta.

Oy:ksi, jonka nimi muutettiin takaisin Sako Oy:ksi.

Tässä yhteydessä ilmeni myös, ettei haulikoiden ja 412-sarjan valmistus ollut tuottanut juurikaan muuta kuin mainetta. Aseen tuotanto siirrettiin Italiaan silloiselle Armi Marocchille. Koska asetta ei enää valmistanut tai edes valmistuttanut Valmet, nimeä muutettiin. Aseesta tuli ensin Tikka 412S ja sitten 512S.

Marocchi teki konkurssin, mikä ei joutunut entisen Valmet-aseen valmistuksen aloittamisesta, vaan Winchesterin O/U-aseen valmistuksesta Yhdysvaltojen

markkinoille sekä Winchesterin suurista talousvaikeuksista. Valmistaja muutti nimensä C.D. Europeksi.

Sako Oy markkinoi asetta Suomessa ja Skandinaviassa. Vuonna 1999 Valmetista tuli vähäksi aikaa Sakon yksinomistaja. Valmet yhdistyi Rauman kanssa, jonka jälkeen se nopeassa tahdissa alkoi myydä niin sanottuja rönsyjään, joihin myös Sako kuului.

Beretta Holding osti Sako Oy:n, ja kaupan seurauksena Berettan maahantuonti siirtyi Sako Oy:lle. Hyvin nopeassa tahdissa myös entinen Tikka 512 -malli

muutti nimensä Finnclassic-nimiseksi ja Eloranta Oy:stä, entisestä Berettan maahantuojasta, tuli Finnclassicin maahantuojaja.

MALLI RANSKASTA

Ase ei ole muuttunut kovinkaan paljon alkuperäisestä. Ulkonäkö on muuttunut sen verran, että lukkolaitteen pintakäsittely on kiiltävä ja kylkiin sekä pohjaan ovat ilmestyneet riista-aiheiset koristekuvat. Mallin nimi on nyt 512S.

Sulkulaiteena on samantapainen yläsulku, jona toimii piippuparin piippusidoksen takapäin ylle lukkiutuva läppä. Tällainen oli jo ranskalaisessa Damon Petrik -asetehtaassa haulikossa, jota vuonna 1946 käytettiin suunnittelun mallina.

Maailmalla on ollut myös muita samalla sululla varustettuja, Valmettia huomattavasti arvokkaampia ja hienompia haulikoita. Näistä mainittakoon Remington 32 sekä sittemmin Krieghoff 32 ja Krieghoff 80. Myös Miroku valmisti pienehkön sarjan vastaavanlaisia aseita, samoin Remington mallia 3200.

LUKKO- JA LAUKAISULAITE

Lukkolaite koostuu kehyksestä, edellä mainitusta sulkulaitteesta sekä laukaisulaitteistosta, jonka runko on kovajuotettu paikalleen. Se ei ole siro, pikemminkin massiivisen tuntuinen.

Esittelyaseen laukaisulaite oli varustettu yhdellä liipaisimella. Tilauksesta saa myös kaksi liipaisinta. Laukeamisjärjestyksen vaihtaja ei ole rekyylitoiminen, vaan ase laukeaa aina liipaisinta painettaessa.

Finnclassicissa oli mukana MAK:n pikajalat. Aseeseen on saatavana myös muiden valmistajien jalkoja.

FINNCLASSIC 512S

Valmistaja	C.D. Europe SRL, Italia
Maahantuojat	Eloranta Oy, puh. (017) 288 3044
Kaliiperit	Haulikko: 12/76, 12/89; Kaksoisluodikko 2X: .308 Win, .30-06, 7,62x53R, 9,3x74R. Rihlapiippu 12/76 + .222Rem, 6,5x55, .308 Win, 7,62x53R, .30-06.
Laukaisulaite	1-liipaisin valitsijalla. Tilattavissa myös kahdella liipaisimella.
Paino	3,4 kg (haulikko)
Pituus	66, 71, 76 cm (haulikon piipuilla)
Tukki	Pähkinäpuuta, öljytty
Hinnat	Haulikko 1250 euroa, paitsi 89 (1590 euroa); rihlapiippu 690 euroa; kaksois- luodikon piiput 990 euroa; Roe Deer -haulikkorihla 6,5x55 ja 7,62x53R, 880 euroa. MAK-pikajalat 249 euroa. Kahles CSX 1,1-4x24, 1590 euroa

Valmet sai kuitenkin 1980-luvulla mainetta maailmalla-kin nimenomaan vaihtopiippujärjestelmiensä ansiosta. Parhaimmillaan aseeseen sai yli 30 erilaista piippuparia.

Yläsulun lisäksi on piippusidoksen alaosassa kehyksen pohjaan uppoutuvat olakkeet, joiden tarkoitus on vahvistaa rakennetta ja vähentää piippuparin mahdollisuuksia liikua pituussuunnassa. Pelkkien saranatappien ote riitti haulipiipuissa, mutta siirryttäessä luotikaliperissa isompiin, rakennetta muutettiin lujuemmaksi.

Hiukan onituisuista oli, että aseeseen uudeksi mallimerkinäksi tuli 512. Valmetin 512 ei kylläkään koskaan edennyt prototyypiasetta pitemmälle vuonna 1971. Haulikko oli viidellä patruunalla ladattava, kaasumäntätoiminen ja puoliautomaatti.

Laukaisulaite on varustettu yhdellä liipaisimella. Piippujen laukeamisjärjestys valitaan liipaisimessa poikittain liikkuvalla nastalla. Vaihtaja ei ole rekylytoiminen, vaan ase laukeaa toistamiseen liipaisimesta puristettaessa, vaikka ensimmäinen olisikin ollut klikki tai ase ladattu vain toiseen patruunapesään ja valitsin "väärällä" piipulla.

Laukaisukoneisto ei ole parhaimmasta päästä. Luodikkopiipuilla ammuttaessa venyminen ja raskaus häiritsevät. Aikanaan 412-kaksoisluodikon laukaisulaitteeseen oli saatavissa niin sanottu herkkinin. Tällaisia muunnoksia tehtiin hyvin vähän.

LUOTIPIIPPUPARI

Kaksoisluodikon piippupari kiinnittyy aseeseen kehykseen samoin kuin haulipiip-

puparikin. Kun haulikon piippupari on juotettu kiinni toisiinsa lähes koko pituudeltaan, luotipiippuparin etupäässä on säätöhela sivusuuntaa ja piippuparin keskivaiheilla säätö korkeussuuntaa varten.

Luotipiippuja säädetään liikuttamalla alapiippua yläpiipun suhteen sivusuunnassa etuhelalla. Piippujen korkeutta säädetään taivuttamalla alapiippua ja nykyisin myös hiukan yläpiippua keskivaiheiltaan. Koska erilaiset luodin painoluokat ja eri piippuaika eri latauksilla muuttavat piippujen keskinäistä osuntaa, kullekin patruunatyypille on mahdollista hakea sovelias säätö.

Säädettäessä on kyse todella pienistä mittamuutoksista. Tiedän, että eräät kaksoisluodikon säätäjät ovat ampuneet laattikotolkulla patruunoita ennen kuin ovat saaneet aseeseen käymään.

Oikein säädettynä ase on riittävän

tarkka. Joillakin on käsitys, että kaksoisluodikko saadaan osumaan yhtä tarkasti kuin yksipiippuinen. Ei saada. Olosuhteista riippuen osunnassa syntyy lähes aina pieni ero. Tietyllä matkalla piiput saattavat ampua lähes samaan paikkaan. Mutta hirvi- tai sikajahdissa ajometsästysaseeseen ei tarvitsekaan käydä kuin nyrkin kokoista kasaa. Tarkkuus riittää varmasti.

Piippuparit on aina erikseen sovitettava aseelle, vaikka jotkut uskovat eri piippuparien menevän heittämillä aseeseen kuin aseeseen. Eivät ne kuitenkaan mene. Jos pientä sovitusta tarvitaan, aseella ei tule ampua ennen sovitustyötä, sillä ase ja piippupari voivat vahingoittua.

Tässäkin aseessa oli eroja piippuparien sovituksessa. Piiput oli tehtaalla sovitettu, mutta yhdessä parissa sovitus oli hiukan tiukka. Siksi aseeseen avausvipu jäi selvästi vinoon niin, että vipu oli osittain puuosan päällä. Näin ei saisi olla. Yhtä kaikki ase toimi ja laukesi.

Toinen pieni virhe oli liian lyhyt viritystanko, joka edellytti piippuparin kääntämistä huolella niin auki kuin mahdollista. Vasta silloin toinenkin iskuvasara virittyi. Huolimattomalla latausliikkeellä voi jäädä toinen piippu virittymättä. Vielä senkin jälkeen pieni liikevara ei olisi pahitteeksi. Tästäkin huolimatta Finnclassic toimi.

Toinen ominaisuus, josta aseeseen rihlapiippuparissa en pidä, on ulostyöntäjä. Varsinkin piippuparissa, jonka alapiippu oli .222 Rem., minulla ja muutamalla muilla kokeilijoilla oli melkoisia hankaluuksia saada ammuttu luotipatruunan hylsy aseesta pois.

Ulostyöntäjän "pelti" on niin terävä,

Finnclassicin vaihtopiippusarjasta löytyy jokaiselle jotakin. Finnclassic 512S-sarjan aseisiin on saatavana erilaisia ulostyöntäjiä. Haulipiippuihin on tarjolla myös valikoivat ejektorit.

että siihen teloo sormensa. Samalla se vetää hylsyyn melkoisen naarmun. Onneksi sentään luotipiipun käynti oli hyvä. Latvalinnun ampuminen onnistuisi kyllä.

TÄHTÄIMET

Finnclassicin rihlapiipuissa on melko vaatimattomat tähtäimet, vaikka hahlo taittuu pois tieltä kiskossa olevaan koloon.

Aseen kaikissa piippupareissa on noin 11 millia leveä suora lohenpyrstökisko, jossa on pyöreäpohjainen rekylinastan ura poikittain. Tarkoitus on, että kiikarin jalusta asennetaan ja kiristetään paikoilleen kiristämällä ja säätämällä vain toisella puolella olevaa liikkuvaa kiristyspala-

laa. Aseen mukana oli pikajalusta, jossa oli valmistajan tavamerkki MAK. Siinä oli kaksi siipimäistä kiristintä, jotka yhdessä kiristivät pitkänomaista liikkuvaa palaa. Tämän voi säätää sellaiseksi, että vipujen siivet sattuvat sopivaan asentoon, kun kiikari on kiinni.

Kokeilin "heittää" MAK-jalustan ase-

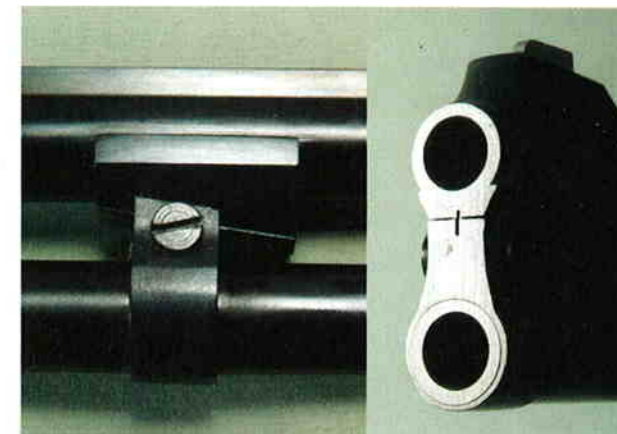
piippuparista toiseen. Homma ei oikein ottanut onnistuakseen. Kiristimet kun eivät tulleetkaan samaan paikkaan eri piippuparien kiinnityskiskojen pienten mittaerojen vuoksi.

Koska mukana oleva Kahles oli selvästi hirvikiikari ajojahtiin, asensin aseeseen alun perin suunnitellulle Sakon valmistamalle jalustalle suurempisuurenoksisen kiikarin linturihlakopiippujen päälle. 12x-suurennuksella sain aseeseen ampumaan noin 2-3 sentin kasoja sadalta metriltä.

Alkuperäisjalustassa ei ole siipimutteria, vaan yksi kuusiokololla ja sormin kiristettävä pala, joka tuntui istuvan kunnolla paikoillaan. Jos tällaisen aseeseen omistaa, kannattaa jokaista piippuparia kohden hankkia oma tähtäin ja jalustat. Edessä saattaa muutoin olla hankala jalustojen vaihtelu ja kohdistustyö.

On tietysti mahdollista asennuttaa jokaiseen luotipiippupariin esimerkiksi EAW:n kääntöjalustan pohjakappaleet, hankkia kiikariin vastaavat renkaat ja merkitä tarvittavat säätömuutokset ylös.

Piippuparit on aina erikseen sovitettava aseelle. Luotipiiput säädetään liikuttamalla alapiippua yläpiipun suhteen sivusuunnassa. Säätö tapahtuu etuhelalla. Piippujen korkeus säätö taivuttamalla molempia piippuja keskikohdastaan. Huolellisella säädöllä molemmat piiput saadaan käymään tarkasti.

Tällöin päästään hiukan pienemmällä vaivalla ampumaan samallakin optiikalla eri piippupareilla.

PUUT

Aseen tukki on öljykäsiteltyä pähkinäpuuta. Suosittelem silti ennen märkään metsään menoa tukin käsittelyä tukkiöljyllä. Perälevynä on jo Valmetista tuttu järjestelmä, johon on saatavissa sekä suoria että ylä- tai alaviistoja jatkopaloja.

Piippuparien pintaviimeistely oli haulipiipuissa kiiltävä sinistys, kun taas suurempikaliperiset kaksoisluotipiiput oli käsitelty mattamustiksi. Haulipiippujen molemmissa piipuissa oli vaihtosupistajat.

Ase suunniteltiin aikanaan metsästäjän työkaluksi, jolla on mahdollisuus kaataa kaikenlaista riistaa. Finnclassicin design on hiukan kömpelö, vaikkakin sitä on Italiassa hiukan yritetty keventää.

Ase on kuitenkin hintaluokassaan lähes yksin. Hienompia yhdistelmäaseita on saatavissa, mutta huomattavasti korkeampaan hintaan. ■